

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН СЯЮЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕНІКАЎ БЕЛАРУСІ І КАМІТЭТА ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВА ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАЎ БССР

№ 31 (890)

Субота, 2 жніўня 1952 года

Цана 50 кап.

Жыццё патрабуе

Ніколі раней гісторыя не ведала прыкладу, каб літаратура і мастацтва былі так непасрэдна, цесна звязаны з шырокімі масамі працоўных, з іх барацьбой і працай, думкамі і надзеямі, як наша савецкая літаратура і наша мастацтва.

Грунтуючыся на прынцыпе большавіцкай партыйнасці і метады сацыялістычнага рэалізму, савецкая літаратура і наша мастацтва адлюстроўваюць велічную рэчаіснасць сталінскай эпохі, жыццё і працу нашага народа, яго барацьбу за мір, свабоду і дэмакратыю, усаўляючы яго падзвігі ў імкненні камунізму, раскрываюць багаты духоўны свет савецкага чалавека, падтрымліваюць усе новае, перадавое, што садзейнічае нашаму руху наперад.

Вырашы на ўмовах сацыялістычнага ладу, грамадзянін нашай Радзімы горада любіць мастацкую літаратуру, музыку, жыццё, радуецца іх поспехам. З'яўляючыся адначасова чужым другам пісьменніка, кампазітара, мастака, строгім панцёлем і крытыкам іх твораў, савецкі чалавек смела ўдзяе на недахопы і промахі літаратуры і мастацтва, справядліва і законна працягвае да іх патрабаванне глыбей і паўней адлюстроўваць жыццё, стаячы на першы план найбольш тыповыя, характэрныя і найбольш важныя з'явы і праблемы нашай рэчаіснасці.

Прыгадаем нескіне будаўніцтва да пісьменнікаў Беларусі, дзе ўказвалася на іх адметнае беларускае літаратурнае жыццё рабочага класа рэспублікі, жыццё будаўніцтва нашых гарадоў. Характэрным з'яўляецца і пісьмо работнікаў Казіміраўскай МТС Магілёўскай вобласці, змешчанае ў газеце «Літаратура і мастацтва» 12 ліпеня г. г., у якім яны звяртаюцца да ўсіх пісьменнікаў, кампазітараў, мастакоў рэспублікі з заклікам даць творы аб сельскіх механізатарах, паказаць гістарычную пераўтваральную ролю машына-трактарных станцый у сацыялістычнай сельскай гаспадарцы. У сваім пісьме калектыву Казіміраўскай МТС яшчэ раз напамінае пісьменнікам, кампазітарам, мастакам, які неадлучна, штодзённа спадарожнічае савецкаму чалавеку, будаўніку камунізму, і кніга, і песня, і карціна, які яны выходзяць пацудоў гарачай любові і адданасці да сацыялістычнай Радзімы.

Паэты, празаікі, драматургі ўжо напісалі рад твораў і працуюць над новымі творами аб рабочым класе. Нягледзячы на нашыя паэмы аб людзях сацыялістычнай вёскі пасляваеннага перыяду. Гэтыя творы карыстаюцца заслужанай павагай у мірнага чытачоў. У нашай пасляваеннай эпоху тэма адлюстравання поспеху калгаснага сялянства таксама займае належнае месца. Гаварыць аб лепшых творах прозы на гэтую тэму, гэта значыць гаварыць аб апавесці Я. Брыля «У Забалоці дзее», аб рамане М. Паслядзюча «Святло над Ліскамі» і А. Стаховіча «Пад мірным небам». Але ў гэтых творах не паказана вялікая роля ў пасляваенным уздыме сельскай гаспадаркі машына-трактарных станцый, іх людзей. Прада, М. Паслядзюч даў у сваім рамане рад асобных праўдзівых карцін аб працы механізатараў, адлюстраванні запамінальных рысаў характэрна перадавога трактарыста Назара Традзюка. Але большую ўвагу пісьменнік звярнуў на апісанне знешніх момантаў, таго, што вонкава кідаецца ў вочы. Захапіўшыся апісаннем кузні, майстэрняў, доталаў машын, вытворчага працэсу, грукаў трактараў, пісьменнік забыў аб людзях, аб тым, без чаго не можа быць высокамастацкага твора.

У рамане А. Стаховіча «Пад мірным небам» таксама калі і заходзіць гутарка аб МТС, дык людзям не аддаецца ніякай увагі. У пісьмах чытачоў ужо ўказвалася на неглыбокі паказ у названых рамане жыцця механізатараў.

А між іншым само жыццё паказвае, што пісаць твор аб барацьбах за высокія ўраджай, адлюстраванне усе новае, перадавое ў сацыялістычнай вёсцы і не бачыць рашаючай ролі ў барацьбе за гэтыя новае сельскіх механізатараў — трактарыстаў, камбайнераў, механікаў — гэта значыць парушаць ісціну, гэта значыць не разумець, якую вялікую рэвалюцыйна-змяняючую ролю машына-трактарныя станцыі ўжо адыгралі і адыграваюць як апорныя пункты перабудовы сельскай гаспадаркі, які магучы зброя пераробкі свядомасці працоўнага сялянства ў камуністычным духу. Машына-трактарныя станцыі ўзбройваюць калгас-

ны самай перадавой тэхнікай, укарняюць механізацыю ва ўсе працэсы сельскагаспадарчай працы, садзейнічаюць перагортанню сельскагаспадарчай працы ў разнавіднае індустрыяльнае працы, пераадаванню супрацьлегласці паміж горадам і вёскай.

Перадавыя-ж людзі машына-трактарных станцый — гэта людзі, якія нясуць у сабе жывыя рысы камуністычнай явы. З кожным годам такіх людзей у рэспубліцы становіцца ўсё больш і больш. Жыццё і праца кожнага з іх з'яўляюцца высокародным матэрыялам для напісання мастацкіх твораў.

Работнікі Казіміраўскай МТС звяртаюцца да драматургаў і дзеячоў тэатраў з заклікам паказаць жыццё механізатараў у высокамастацкіх спектаклях, да кампазітараў — даць добрыя песні, да мастакоў — напісаць такія карціны, якія-б зважалі любові і папулярнасць у шырокіх масах.

Зусім справядлівыя папрок зроблен у пісьме і ў адрас часопісаў «Полымя», «Беларусь», альманаха «Советская Отчизна», газеты «Літаратура і мастацтва», што на іх старонках няма апавяданняў і нарысаў аб перадавых МТС.

Як належыць савецкім людзям, большавікам, якія смела ўскрываюць недахопы, падвяргаюць іх крытыцы, указваюць на шляхі іх пераадавання, нашы чытачы бачыць прычыну адуэтацы твораў аб механізатарах у тым, што не ўсе нашы пісьменнікі і работнікі мастацтва ідуць у нагу з жыццём. Некаторыя з іх адсталі ад жыцця, забылі, што толькі жыццё рэчаіснасць можа быць для твораў невячэрняй крыніцай. «Можна прывесці рад прыкладаў», — пішуць работнікі Казіміраўскай МТС, — «якія гавораць аб тым, што жыццё абганала некаторых пісьменнікаў. Асобныя літаратары рэдка выязджаюць у калгасы, МТС, не вывучаюць глыбока тэму, аб чым збіраюцца пісаць». Казіміраўскай МТС, якая з'яўляецца адной з лепшых у рэспубліцы, размешчана ўсяго ў пяці кіламетрах ад аб'екта цэнтры, горада Магілёва. Але за ўвесь пасляваенны перыяд ніхто з пісьменнікаў і работнікаў мастацтва яе не наведаў, не пацікавіўся справай яе людзей. А гэтыя справы цікавыя, славыны. Цяпер калектыву МТС самаадана змагаецца за выкананне абавязання, узятага ў пісьме таварышу Сталіну, — атрымаць з усеі плошчы абслугоўваемых калгасаў на сто пудоў збожжавых з гектара, будыць — на 180 цэнтнераў, ільнявалка — на 5,5 цэнтнера і ільнясема — на 4,5 цэнтнера.

«Мы звяртаемся да вас, дарогія таварышы пісьменнікі, мастакі, кампазітары! Стварыце да днады беларускай літаратуры і мастацтва ў Маскве новыя творы аб механізатарах сельскай гаспадаркі, гэтых сапраўдных новых людзях нашага часу, ад якіх залежыць вельмі многае ў развіцці калгаснай гаспадаркі.

Прыядмайце да нас у МТС, і вы зноўдзе многа герояў для вашых твораў».

Няхай гэты заклік знойдзе гарачы водгук у сэрцы кожнага паэта, празаіка, драматурга, кампазітара, мастака.

Надаўна праўдзены Саюз савецкіх пісьменнікаў БССР абмеркаваў пісьмо работнікаў Казіміраўскай МТС і вызначыла рад мерпрыемстваў па напісанню твораў аб сельскіх механізатарах. Трэба, каб намечаны план увасобіўся ў канкрэтныя справы, у новыя раманы, апавесці, паэмы, вершы і п'есы.

У рашэнні праўдзены Саюз савецкіх пісьменнікаў БССР падкрэсліваецца вялікая роля крытыкі, якая павінна накіроўваць увагу пісьменнікаў у напісанні твораў аб сельскіх механізатарах.

Зусім ясна, што абыходзіць тэму паказу жыцця сельскіх механізатараў — гэта значыць мірыцца з адставаннем нашай літаратуры і нашага мастацтва ад жыцця, гэта значыць не бачыць таго, што вялікія будоўлі камунізму падводзяць пад сацыялістычную сельскую гаспадарку такую магучую базу механізацыі і электрыфікацыі, якая нечувана хуткімі тэмпамі паскорыць рух савецкага народа да камунізму, паскорыць новы духоўны і культурны рост працоўнай вёскі.

Стварэнне высокадэйных і высокамастацкіх твораў аб сельскіх механізатарах — адна з баявых неадкладных задач нашай літаратуры і мастацтва.

Спрадвечая мара народа ажыццёўлена

З вельмі даўня часоў лепшыя сыны Расіі думалі над тым, каб злучыць дзве вялікія ракі — Волгу і Дон, якія сімвалізавалі багатырскую сілу народа, яго размах, адвагу і любові да свабоды. У пэўных і былінах Волга і Дон заўсёды сталі пачаб. На берагах Дона і Волгі адбыліся многія значныя падзеі ў гісторыі нашай Радзімы.

Але сотні гадоў мара народа аб злучэнні рэк, аб арашэнні засушлівых зямель іграва толькі адну ролю — яна натхняла рабочых і сялян на барацьбу супраць сваіх прыгнетаўнікаў, супраць праклятага ладу памешчыкаў і капіталістаў, які душыў усе перадавое, прагрэсіўнае.

Вялікі Кастрычнік, ажыццявіўшы самую вялікую мару народа — аб волі, аб сваёй рабоча-сялянскай уладзе, адкрыў прастор для здзяйснення народнай мары аб перабудове прыроды. Казкі, быліны рабіліся явай, рэчаіснасцю.

Ужо ў першы год існавання савецкай улады вялікі Ленін накіраваў экспедыцыю для разведкі плацдарма ў тым месцы, дзе лараз прайшоў Волга-Данскі канал. Вялікі Сталін, арганізаваўшы разгром арміі інтэрвентаў пад Царыцыным, у тым цяжкай для маладой Савецкай рэспублікі дні сказаў праоркічныя словы: «Канал праканаем пасля ўтаплення кадэтаў у Волзе і Доне».

Савецкі народ пад кіраўніцтвам большавіцкай партыі, таварыша Сталіна ўзніў на ішоў ад перамогі да перамогі, будуючы камунізм на мудрай ланіскай праграме: «Камунізм — гэта ёсць савецкая ўлада плас электрыфікацыі ўсёй краіны». Ад Волгаўбуда да Днепрагэса, ад Балтыйска-Беламорскага канала, канала імя Масквы, Шчыракоўскага ГЭС на Волзе да Волга-Данскага канала імя В. І. Леніна, да Цымлянскага мора і гіганцкіх гідастанцый на Волзе, Дану, Дняпры і Амур-Дар'і, якія пераўтвараць прыроду на велізарных прасторах, — такі шлях ства-

Велічнае збудаванне сталінскай эпохі

Збудаванне Волга-Данскага канала імя В. І. Леніна з'яўляецца новай выдатнай перамогай савецкага народа. Волга-Дон — яркае сведчанне велічы і росквіту нашай Радзімы, перавагі сацыялістычнага ладу над капіталістычным. Волга-Дон — велічнае збудаванне, створанае вольнай партыяй Леніна — Сталіна, якое комплексна вырашае цэлы рад наднавіных народнагаспадарчых праблем.

Волга-Данскі канал усавабляе ў сабе смелую задуму навукі, наглядна паказвае, як навука вялікай сталінскай эпохі становіцца магучай сілай пераўтварэння прыроды ў інтарэсах чалавека.

Будаўніцтва Волга-Данскага суднаходнага канала наставіла складаныя задачы перад савецкай навукай. У шматлікіх навукова-даследчых інстытутах нашай краіны, лабараторыях і на кафедрах вышэйшых навучальных устаноў распрацоўвалася рад праблем, звязаных з будаўніцтвам. Вучоныя аказалі значную дапамогу будаўнікам, далі магчымасць хутчэй і больш эфектыўна вырашаць многія складаныя тэхнічныя задачы.

Разам з вучонымі нашай краіны ў збудаванні першыя вялікіх будоўляў каму-

нізму свой сціплы ўклад унеслі і вучоныя Беларусі. Даследванні вучоных Беларусі па механізацыі мелірацыйных і ірыгацыйных работ, паскарнай разведцы мецэнарадажэнняў торфу, па стварэнню высокаўраджлівых лугоў па тэрыторыях часовага заталення прынёслі немалую карысць у будаўніцтве Волга-Данскага канала.

Для кожнага савецкага чалавека ўдзел у вялікіх будоўлях камунізму з'яўляецца справай гонару. Вось чаму вучоныя нашай краіны, у тым ліку і вучоныя Беларусі, з энтузіязмам выконваюць любыя заданні вялікіх будоўляў сталінскай эпохі.

У гэтыя радасныя дні, калі на Волга-Данскому суднаходнаму каналу імя В. І. Леніна пайшлі першыя паромы, вучоным нашай рэспублікі з новай энергіяй працуюць над выкананнем загадаў Куйбішскай і Сталінградскай гідаэлектрастанцый, Паўднёва-Украінскага і Галоўна-

га Туркменскага каналаў. Інстытуты Акадэміі навук Беларускай ССР даследуюць цяпер многія пытанні гідратэхнікі, мелірацыі, гідагеалогіі і г. д.

Актыўна ўдзельнічаючы ў збудаванні велікіх гідаэлектрастанцый і каналаў, кожны савецкі чалавек ведае, што ён гэтым паскарае будаўніцтва камуністычнага грамадства, і ўносіць свой уклад у справу міру ва ўсім свеце.

У той час, калі рэакцыянеры Злучаных Штатаў Амерыкі, Англіі, Францыі і іншых капіталістычных краін шалёна рыхтуюцца да новай сусветнай вайны, калі ў Барэй чунныя вайкі па-зверску знішчаюць мірнае насельніцтва і разбураюць гарады і вёскі, — мы, савецкія людзі, заняты мірнай стваральнай працай, пабудовай і ўзнаўленнем савецкага будаўніцтва, якія ўзнаўляюць добрыя нашы народы.

Першынец будоўляў камунізму — Волга-Данскі суднаходны канал імя В. І. Леніна ўступіў у строй дзеючых.

Заданне партыі і вялікага Сталіна выканана. Гэтая перамога натхніе наш народ на новыя поспехі ў будаўніцтве каму-

нізму.

І. ЛУПІНОВІЧ,
віцэ-прэзідэнт АН БССР

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

І. Шамякін. — Спрадвечная мара народа ажыццёўлена.

І. Лупіновіч. — Велічнае збудаванне сталінскай эпохі.

М. Гамолка. — Наша радасць.

М. Вішнеўскі. — Таварыш ураджай.

Я. Васілеўскі. — Рэйкі пняюць.

Тэатр імя ЛКСМБ у Мінску.

Трэцяя старонка.

П. Глебка. — Сведчанне дружбы народаў.

Г. Шчырбагаў. — Абмежаваныя гарызонты.

А. Гіцбург. — Чалавек з кінаапаратам.

Г. Волкаў. — Спектаклі тэатра лялек.

Новы рэпертуар беларускіх тэатраў.

Чацвёртая старонка.

Ул. Няфёд. — Вялікі рускі актор.

І. Барысаў. — Бонская «культура».

Н. Дарафееў. — Кітайская драма на беларускай сцэне.

У Саюзе савецкіх пісьменнікаў БССР.

Ал. Рылько. — Трылогія майёў цёшчы.

Па „зялёнай вуліцы“

Дзень 27 ліпеня быў незвычайным для чыгуначнікаў станцыі Сцяпанка.

Штодзённая вытворчая нарада, якая значна пачынаецца з аналізу работы змены, ператварылася сёння ў вялікую ўрачыстаць.

— Радасна ўсведамляць, — сказаў намеснік начальніка станцыі А. Мажаў, — што ў вялікай справе будаўніцтва Волга-Данскага канала ёсць частка і нашай працы. Дзесяткі маршрутаў з мініскімі аўтасамазаламі, сфарміраваныя нашымі рукамі, былі дэталінава адпраўлены будаўнікам Волга-Дона.

Калектыву аўтасамазодаў атрымаў тэлеграму з Тэхні-Таша. Будаўнікі Галоўнага Туркменскага канала дзякавалі аўтасамазодам і чыгуначнікам за дэталінава адпраўку і дастаўку аўтасамазалаў. Дзесяткі ўдзячных пісем і тэлеграм атрымалі ад будаўнікоў Волга-Данскага канала імя В. І. Леніна.

Надаўна наватар транспарту Павел Суднінаў пабываў у куйбышэўскіх чыгуначнікаў. Куйбышэўскія чыгуначнікі паведавалі, што ўсе маршруты з мініскімі самазаламі прыбываюць у поўным парадку, з апераджэннем графіка.

Усёды, дзе грузіцца або фарміруюцца саставы для будоўляў камунізму, перакрываюцца праектыныя нормы. Бесперапынным патокам шлюзы грузы вялікіх будоўляў чыгуначнікі Заходняй магістралі. Як правіла, усе маршруты з грузамі для Волга-Дона чыгуначнікі прапускалі па „зялёнай вуліцы“.

Шчаслівыя, радасныя будні перажываюць чыгуначнікі Беларусі. Уступіў у строй Волга-Данскі суднаходны канал імя В. І. Леніна. У гэтай вялікай перамоце савецкага народа чыгуначнікі бачыць частку сваёй сціплай працы.

Б. МІТРАФАНУ,
М. БУРЫ.

Наша радасць

Новае мора жыць ужо сапраўдным сваім жыццём. Пад вятрамі яго ўдзяка сінні высокім хвалям, нясе на сабе пасажырскае цешлаход, грузавыя судны, танкеры, металічныя баржы. На берагах гараць сігнальны маякі, вызначаюць суднам шлях.

Па новай воднай магістралі праз Волга-Дон ідуць разнастайныя грузы: данскі вугаль, данскі і паўночнакаўказскі хлеб, чыгун і сталь паўднёвых металургічных заводаў, камсы лес, прадукцыя маскоўскіх, ланіградскіх, куйбышэўскіх прадпрыемстваў.

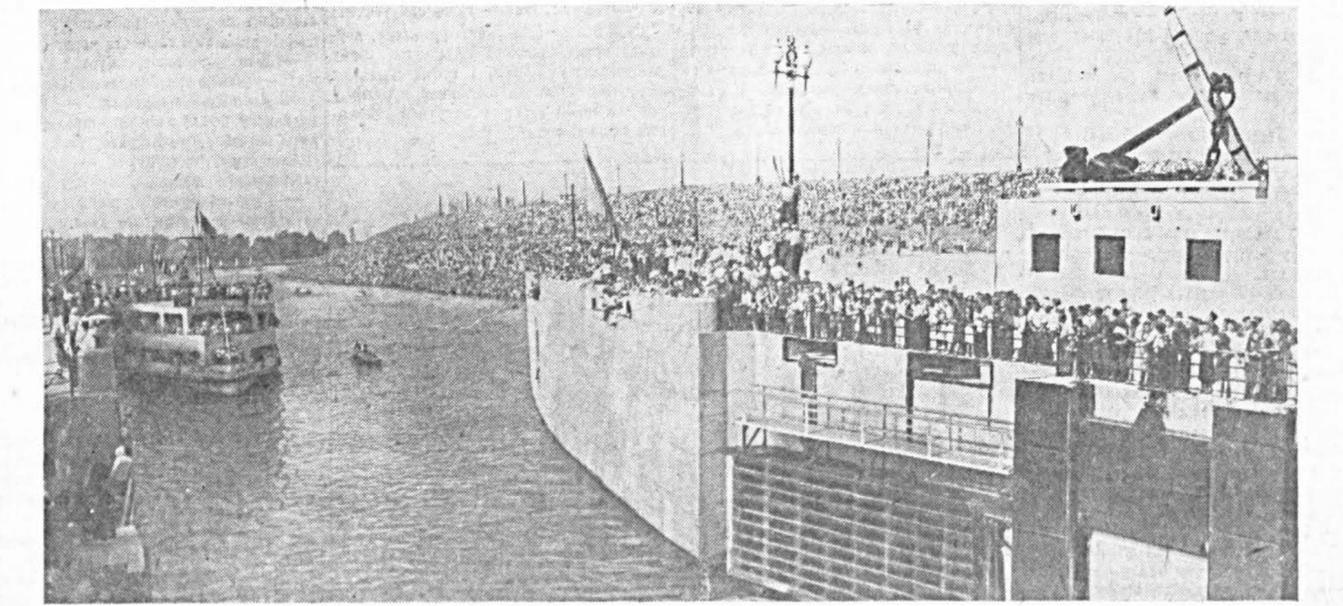
Увод у строй перамогі сіл міру, яскравае сведчанне велізарных магчымасцей савецкага чалавека, які смела пераўтварае прыроду.

Сёння нашу радасць і гордасць падзяляюць усе братнія народы лагера міру, усе прэстыжы людзі свету.

І радасна глянуць сёння навокал: ля ног нашых новае мора гудзе. І кружача чайкі у небе высокім, Квітнеюць усмешкі на тварах людзей.

Вітаю цябе я, Цымлянскае мора, Бурлівыя кіпне крутых тваіх хваляў! Прыёмны грэм у шырокіх прасторах, Паі вобод свёжай стэпуюву даль.

Мікола ГАМОЛКА.

Урачыстае адкрыццё Волга-Данскага суднаходнага канала імя В. І. Леніна 27 ліпеня 1952 года. На задку: цешлаход «Іосіф Сталін», які адкрыў пасажырскае рух на канале, уваходзіць у першы шлюз.

Фота С. Крапіўнікава. (Фотакроніка ТАСС).

Новы тэатральны сезон

Спектаклем «Іван Сусанін» (дырыжор Л. Любімаў, рэжысёр Б. Мардвінаў) сёння, другога жніўня, пачынаецца новы сезон у Беларускай дзяржаўным ордэна Леніна Вялікім тэатры оперы і балета. Партыю Сусаніна ў оперы будзе выконваць заслужаны артыст рэспублікі М. Зювану, Антаніды — заслужаная артыстка УССР А. Высправа, Сабіна — саліст Н. Лазаў. У ташах прыможа ўзел лаўрэат Сталінскай прэміі, народная артыстка рэспублікі А. Нікалава і заслужаны артыст БССР С. Дрэнчын.

У другой палове жніўня тэатр пакажа новыя оперны спектакль — «Мазепу» Чайкоўскага (дырыжор Л. Любімаў, пастаноўка лаўрэата Сталінскай прэміі, народнай артысткі СССР Л. Александроўскай, мастак — лаўрэат Сталінскай прэміі, народны мастак БССР С. Нікалаў).

Творчы калектыву тэатра папоўніўся трупай таленавітай моладзі, якая скончыла маскоўскія вышэйшыя навучальныя ўстановы і Беларускаю кансерваторыю. У тэатр прыняты маладыя салісткі Т. Пастушына (каларатурнае сапрана), Т. Шымко (лірычнае сапрана), К. Кудрашова (меха-сапрана), рэжысёр В. Маралёў і другія.

Чалавек з кінаапаратам

Як удзячны кінааператару тысячы і тысячы глядачоў, якія з яго дапамогай пазнаёмліліся на экране з лепшымі людзьмі рэспублікі і іх патрыятычнымі справамі, уявілі велізарны размах пасляваеннага будаўніцтва БССР.

Прывезь кінааператар на завод ці ў калгас заўсёды прымушае людзей нека падцігнуцца, аглядацца вакол і з большай адназначнасьцю паставіцца да сваёй працы. Ці мала выпадкаў, калі людзі, якія паказалі ў кінаапаратах, працуюць яшчэ лепш, каб апрадаць тую павагу, якую аказалі ім дзесяткі тысяч глядачоў у кінаапаратах.

Яшчэ большае пачуццё адказнасці павінна непакідаць самога кінааператара, які абавязаны знаёміць гэтых людзей з гледачом. Горш за ўсё, калі аператар пачынае рэгістраваць жывоце, не саргаваючы яго дыханнем савецкага мастака. Тады замест жывога чалавека на экране з'яўляюцца бяздушныя, паказныя фатаграфіі, пазбаўленыя ўсяго жывога, хоць яны і рухаюцца ў кадру.

У творчасці кінааператараў «Беларусьфільма» было няма такіх «фатаграфій». У іх сюжэтах нярэдка можна было бачыць чалавека, які з'яўляўся нібыта часткай машыны, станка, а не гаспадаром і творцай іх. Была ды і цяпер часткова ёсць яшчэ тэндэнцыя паказваць жывоце чалавека з вельмі вузкага сектара агляду — толькі ў працэсе працы. А глядач хоча бачыць жывоце ў ўсёй яго разнастайнасці, хоча бачыць і адчуваць злітнасць жывоце працоўных сваёй рэспублікі з усім савецкім народам. Таму з вялікім задавальненнем ён сустракаў кінааператараў, у якіх паказвалася дапамога беларускага народа вялікім будоўлям камунізма. Беларускі лес — Бахоўцы, мінскія самавалы і магільнікі электраметры — Волга-Дон і многія другія сюжэты беларускіх кінааператараў былі цэнтральнымі ў кожным кінаапаратах, дзе яны змяшчаліся. У гэтых сюжэтах людзі паказаны натхнёнымі вялікай мэтай пабудовы гераічнага сэнсу.

У апошніх пяці нумарах кінаапарата «Навіны дня» за гэты год (№№ 16, 17, 18, 19, 20, 21) з'яўляюцца даволі шырокі тэматычны кругі. Мы знаёмліліся ў гэтых часопісах з велізарным размахам будаўніцтва Мінска (аператар В. Цытрон), з механізацыяй торфараспрацоўкі на Асігторфе (аператар Ю. Іванцоў), пудоўнымі відамі горада Шинска (аператар В. Цесляў), закладчай электрастанцыі «Дружба народаў», пудоўнымі вырабамі Віцебскага дзвяно-пашовага камбіната (аператар Д. Фрыд) і многімі другімі на-майстарку зробленымі кінаапаратамі аб жывоце Савецкай Беларусі.

У гэтым годзе студыя пачала выпускаць кінаапараты «Шоўерыя». Гэта яшчэ больш шырокае рамяні жывоце, паказанага на экране.

Можна ўжо сказаць і аб узросшым майстэрстве кінааператараў «Беларусьфільма». Калі прынята і радасна глядзець, скажам, кадры будоўляў Мінска, дзіцячых яслаў на аўтавадзях, тарфяных палёў, віду Шинска, ды гэта толькі тады, што аператар знайшоў многа цікавых кропкаў, з якіх здымаў іх, усеахапаючы іх панарамы, розныя планы і іншыя творчыя прыёмы здымаць.

Савецкі кінааператар — не абываковы рэжысёр жывоце. Шукаючы тэму для сюжэ-

та, аператар бярэ найбольш важнае і мабільнае ўсё сваё майстэрства на творчае раскрыццё тэмы сюжэта. Магтажная пабудова сюжэта таксама ў значнай меры залежыць ад аператара. Ён канструіруе свой сюжэт яшчэ да пачатку здымаць.

Беларускі кінааператары ўзабгаваюць свае кінааграфічныя срокі. Многія з іх удала скарыстоўваюць святло, якое ў дакументальных здымках мае выключна вялікае значэнне. Аператары ў сваіх сюжэтах пазбягаюць знешніх светлавых эфектаў, імкнучыся скарыстаць асвятленне ў матах найбольшай выразнасці кожнага кадра. У многіх сюжэтах беларускіх кінааператараў пераважаюць светлыя тоны: гэта стварае жывоце радасны аптымістычны настрой. Праўда, у некаторых сюжэтах гэтай якасці якраз і нешта. Аператар Г. Удавенка, здымаючы сюжэт «Ансамбль несі і танца Чарнаморскага флота», няправільна скарыстаў святло, і на экране атрымалася цямянае і вялае адлюстраванне, якое зусім не гарманіруе са зместам аптымістычнага сюжэта.

Многа прэтэнзій можна прадаваць і да зместу кінаапаратаў «Навіны дня». Указанні партыйнага друку аб тым, што ў драматургічных творах жывоце саветскіх людзей заўсёды паказваецца збедненым, у значнай меры адносіцца і да беларускай дакументальнай кінааграфіі. І калі беларускі кінааператары параўнальна поўна і цікава паказваюць работу лепшых стаханавцаў фабрык і заводаў рэспублікі, перадаючы калгаснікам, то менш за ўсё ім удаецца паказаць асабістае жывоце савецкага чалавека, яго быт. Мы вельмі рэдка бачым у кінаапаратах жывоце рабочай ці калгаснай сям'і, мала ведаем, як нашы людзі праводзяць свой адпачынак. Таму паказ спорту, розных відаў культурына адпачынку павінен заняць сваё месца ў сюжэтах кінаапаратаў.

Вельмі мала і бадай зусім недастаткова паказваецца багатае і разнастайнае жывоце беларускага савецкага мастацтва. Беларускі мастакі, кампазітары, пісьменнікі пішуць многа цікавых твораў, акторы ствараюць пудоўныя вобразы, але інфармацыя аб гэтым у кінаапаратах «Навіны дня» надвычай бедная і недастатковая.

Студыя і яе творчая секцыя павінны развіваць у кінааператараў жаданне бачыць жывоце рэспублікі шырай і глыбей. Вельмі добра, калі ў кінаапаратах «Навіны дня» мы бачым перадачы пра-праемствы рэспублікі, але дрэнна тое, што яны вельмі часта паўтараюцца на экране. Усталявалася ўжо нейкая традыцыя, што кожны год раз, а то і два мы абавязкова бачым на экране Асігторф, дзве-тры віцебскія фабрыкі, мінскія ці гомельскія станкабудавальніцкія заводы, калгас імя Гасталы і інш. Ствараецца ўражанне, што ў кінааператараў ёсць ужо нейкі абавязаны маршрут і аб'екты, якія штогод абнаўляюцца. А жывоце рэспублікі куды багацейшае.

36 нумароў часопіса выпускае ў год студыя «Беларусьфільм». Вялікім тыражом яны разыходзяцца па ўсіх абласцях рэспублікі. Іх глядаць шматлікія глядачы ў калгасах, гарадскіх пасёлках і вялікіх гарадах.

І глядаць хоча бачыць у першую чаргу тое, чаго ён яшчэ не бачыў.

Александр ГІНЦБУРГ, кінааператар.

Спектаклі тэатра лялек

(«Дзед і Жораў» і «Зайка-зайка») — Дарэвалюцыйная Беларусь. Крывыя хаткі, сумныя барозкі на бедным дварыку. Маленькі гародзік, засеяны гарошам...

Такім пейзажам адкрываецца спектакль-казка «Дзед і Жораў» па п'есе В. Вольскага, пастаўлены Дзяржаўным тэатрам лялек БССР (галюны рэжысёр і мастак С. Мералякоў).

З неаслабай увагай сочыць юны глядац за развіццём дзеі. Ён востра перажывае, калі прагні пан адбірае ў Дзеда чароўную торбачку, падараную Жоравам. Весела, ад душы радуецца, калі Пана, Войта і Пана б'юць палкамі і чароўная торбачка зноў вяртаецца да Дзеда.

Паэтчыня, заснаваная на беларускім фольклоры, казка В. Вольскага знайшла ў тэатры праўдзівае і цікавае вырашэнне.

На-майстарку зробленыя лялькі дапамагаюць акторм раскрыць сутнасць вобразаў.

Вось прэстыж, з добрым сэрцам Дзед (артыст В. Калашнікаў). Задумшлівы, з вялікай цёплай малюе артyst гэты вобраз. Дыялог Дзеда з Панам В. Калашнікаў памагачу выдэ «сам з сабой».

Хочацца толькі, каб малады і безумоўна таленавіты актёр знайшоў больш разнастайныя знешнія выяўленчыя срокі ў рабоце з лялькай. Так, напрыклад, Дзед вельмі часта, задумваючыся ці штосці міркучы, чухае за вухам. Гэты жэст часта паўтараецца і ў іншых ролях: Дзед у «Рапцы», Паляўнічы ў «Зайку-зайка» і г. д.

Артyst П. Труфануў пры агульным правільным сатырычным вырашэнні вобраза Пана месцамі трапіць пачуццё меры, імкнучыся як мага больш наемшыць глядача.

Музыка кампазітара Я. Цікоцкага добра падкрэслівае нацыянальны каларыт казкі.

Спектакль «Дзед і Жораў» цікава пастаўлены рэжысёрам С. Мераляковым. Выкажана сцісла, таварыска дапамогі ў будзе прысвечана другая паста-

ноўка тэатра лялек — «Зайка-зайка» (рэжысёр С. Мералякоў, музыка кампазітара Ю. Бірукова). У асноўным тэма гэтай правільна вырашана, але драматургічны матэрыял «Зайкі-зайкі» значна слабейшы, чым казкі «Дзед і Жораў». Тут менш дзеяння і больш размоў. Гэта адбілася і на якасці спектакля.

Калі казку «Дзед і Жораў» дзеці глядзяць з захапленнем, то на спектаклі «Зайка-зайка» ўвага іх аслабляецца. Гэта таму, што Зайка і Ліса вельмі доўга спрачаюцца з аднаго і таго-ж поваду. Дзед не развіаецца, і знікае цікавасць да падзеяў, якія адбываюцца ў спектаклі. Трэба таксама пазумаць і аб даўшай рабоце над дыялогам, у асобных месцах цяжкім і невыразным.

Побач з удальмі, дакладна і ярка намаляванымі вобразамі Паляўнічага і Ваўка (артyst В. Калашнікаў), Лісы і Старой Зайчыкі (артystка С. Беленева), Зайкі-зайкі (артystка Е. Арлова) ёсць і невыразныя вобразы.

Артyst П. Труфануў у ролі Старога Зайкі размаўляе сумнай, ментарскай мовай. Хацелася-б знайсці жывы характар узбачанага жывоце вонькам Зайкі (такія вобразы ёсць у зборніку «Казкі дзядзькі Рымуса»).

У вобразе Зай (артystка В. Труфанова) не падкрэслена асноўная рыса вобраза і незразумела, што-ж сабой уяўляе Зай? Ці яна трусіха, якая ўсёго бачыць, ці разумная істота, што стрымлівае непрытаняныя парывы Зайкі-зайкі?

Лялькі і дэкарацыі спектакля зроблены добра і любюна. Ажыўляе спектакль і музычнае афармленне.

У нашай рэспубліцы няма яшчэ тэатра юнага глядача. Таму сур'ёзна ўвага грамадства і Камітэта па справах мастацтва пры Савецкім Міністраў БССР павінна быць звернута на ўмацаванне і падтрымку надалей створанага тэатра лялек.

Г. ВОЛКАУ, заслужаны артyst БССР

Новы рэпертуар беларускіх тэатраў

Камітэт па справах мастацтва пры Савецкім Міністраў БССР зацвердзіў рэпертуарныя планы тэатраў рэспублікі на другую палову 1952 года.

У тэатры оперы і балета павінны быць падрыхтаваны оперныя спектаклі «Мазапа» і «Ісіланта» Чайкоўскага, балеты «Шпелініна» Глазунова і «Шхерзада» Рымскага-Корсакава.

Да канца года мяркуецца закончыць работу над пастаўню опера Я. Цікоцкага «Дзючына з Палесся» (на лібрэта П. Броўкі і Я. Рамановіча).

Тэатр імя Якуба Коласа паставіць: «Вострагі Горкага і «Без віны вінаваты» Астроўскага. Будучы прапанаваны спектаклі «Несцерка», «Раскіданае гняздо», «Алазанская даліна» і «Неспакойныя сэрцы». Да старых спектакляў рыхтуецца новае мастацкае афармленне.

Па рэпертуарнаму плану рэспубліканскага Рускага тэатра зацверджаны спектаклі: «Калі разыходзіцца шляхі» А. Маўзона, «Яе сябры» Н. Розава, «Песня нашых сэрцаў» В. Палескага (у новай рэдакцыі) і класічны твор Шэкспіра «Кароль Лір».

Рэпертуар Гродзенскага тэатра папоўніцца спектаклямі: «Гэта было ў Мінску» А. Кучара, «Аптымістычная трагедыя» В. Вішнеўскага, «Трэцяя моладасць» братоў Тур, «Хаціна дзядзі Тома» (у інсцэніроўцы А. Брунштэйна), «Навар'ядзіні» (па Тургеневу).

Тэатр імя ЛКСМБ павінен да канца года паставіць «Цытадэль славы» К. Губарэвіча, «Яе сябры» і «Руі Блаз».

Новыя спектаклі для дзяцей будуць пастаўлены ў Дзяржаўным тэатры лялек БССР. Тэатр пажажа маленькім глядачам «Каштанку» Чэхава і «Канёк-Гарбунок».

Конкурс на песню

У маі Віцебскі абласны Дом народнай творчасці аб'явіў конкурс на напісанне тэкстаў і музыкі масавых сучасных песень для самадзейных калектываў. На конкурс паступіла 17 песень і 23 тэксты. Раўнянем журы абласнога конкурса лепшымі твораў адзначаны прэміямі.

Другія прэміі атрымалі песні «Працавалі дзеванькі» (музыка Папова, тэкст Шыдоўскага), «Аб калгасным полі» (музыка Смірнова, тэкст Чупік), «Прывяздзіце ў наш пасёлак» (музыка Левінава, тэкст Макаева).

Трэція прэмія атрымалі песні пачынаючых кампазітараў з Лепельскага раёна Шадурскага «Плыві, наша песня, далёка» на словы П. Броўкі, Чарнова — «Беспакойная пара» на словы А. Жарова і інш.

За стварэнне тэкстаў для песень адзначаны пачынаючы паэты Чупік (Багушэўскі раён), Лагуноў (Межацкі раён) і інш. Лепшыя творы, прысланыя на конкурс, будуць рэкамандаваны калектывам мастацкай самадзейнасці.

Л. КЛЯЦКО.

Віцебск.

Адкрыццё мемарыяльнай дошкі ў горадзе Вільнюсе на будынку, у якім жыў і працаваў Янка Купала з 1907 па 1908 год. Выступае з прамовай правядзення член Акадэміі навук Літоўскай ССР прафесар К. Корсака. Фота І. Салавейчыка.

Сведчанне дружбы народаў

Думаючы аб высокім служэнні народу мастацкім словам, Янка Купала сказаў калісьці аб сваім заветным жаданні так:

З пільным народам гутарку весці, Сэрца мільёнаў падслухаць біцця, — Гэтэй шукаюць злыя век часці, Гэта адно мне апорай жыцця.

Пры савецкай уладзе мара Янка Купала ператварылася ў сапраўднасць: перад пачаткам раскрыцця небылых магчымасці для вялікай гутаркі «з цэлым народам», і патрэбнае слова песняра дайшло да сэрца мільённых мас нашай вялікай Радзімы.

Вось чаму сямідзесяцігоддзе з дня нараджэння народнага паэта Беларусі так урачыста і сардэчна было адзначана ўсімі народамі адной сталініскай сям'і.

У стацыі Літоўскай рэспублікі ўшанаваўшы памяць выдатнага песняра завяршылася ў мінулыя дзень ўрачыстым адкрыццём мемарыяльнай дошкі. Да дома № 29 на вуліцы Людаса Гіры прышлі прадстаўнікі партыйнай, савецкай і літаратурнай грамадскасці горада Вільнюса, а таксама госці з Масквы і Беларусі. Сярод прысутных — намеснік старшнін Прэзідыума Вярхоўнага Савета Літоўскай ССР М. М. Кучынека, старэйшы літоўскі паэт правядзення член Акадэміі навук Літоўскай ССР Вінцэ Мікалайчы-Пупінас, рускі пісьменнік Віктар Шкалоўскі, паэт і перакладчык твораў Янка Купала на літоўскую мову Вацэс Раймерс, беларускі пісьменнік Павел Кавалеў, дырэктар музея Янка Купала У. Ф. Лудэвіч, удава народнага паэта Літвы Людаса Гіры Браніслава Гіранэ і інш.

Урачыстае адкрыццё мемарыяльнай дошкі ў памяць Янка Купала з'явілася яшчэ адным сведчаннем непаўторнай дружбы сацыялістычных нацый, заваяванай нашымі народам над мудрым кіраўніцтвам Іосіфа Вісарыявіча Сталіна.

Ясная сонечная раіца. Мы стамі калі

Пятро ГЛЕБКА.

Камісія ССП СССР па дэкадзе

Сакратарыят Саюза савецкіх пісьменнікаў ССР зацвердзіў камісію ССП СССР па падрыхтоўцы і правядзенню літаратурнай часткі дэкады беларускай літаратуры і мастацтва ў Маскве.

Камісію ўзначальвае сакратар праўдзіва ССП СССР А. В. Сафронаў. Намеснік старшнін — Я. С. Мазольскі. Членамі камісіі зацверджаны: М. В. Ісакоўскі, М. К. Дабрынін, Д. Д. Осін, С. В. Яўгенаў, І. Ф. Карабугіна, М. Г. Таракануў, А. В. Валасенкаў, М. І. Прывяжэва, Р. В. Паўлюк, Е. І. Войліч (ССП СССР), П. Н. Кавалеў (ССП БССР), Е. Н. Пасыпкін, Г. М.

Байкачоў (Галоўналітграфвыдавецтва), А. К. Котаў, А. П. Рабіна (Дзяржлітвыдавецтва), А. Б. Ліпатаў (выдавецтва «Маладая гвардыя»), М. М. Корнэй, С. Л. Кір'яноў (выдавецтва «Савецкі пісьменнік»), А. З. Краўчанка (выдавецтва дзіцячай літаратуры) і Т. В. Вавіліна (выдавецтва «Мастацтва»).

Днямі адбылося другое паседжанне камісіі, на якім абмеркавана пытанне аб выданні кнігі беларускіх пісьменнікаў у перакладах на рускую мову. Зараз камісія рыхтуе абмеркаванне ў ССП СССР новых твораў пісьменнікаў Беларусі.

Абмежаваныя гарызонты

У апошнія гады сельская гаспадарка нашай рэспублікі зрабіла значны крок уперад па шляху далейшага росквіту і развіцця. Над кіраўніцтвам партыйных арганізацый калгаснае сельства змагаецца за ўздым ураджайнасці палёў, за наведлічэнне палогоў жытня і павышэнне яе прадуктыўнасці. Узбуйненне калгасаў стварае выдатныя ўмовы для найшыроўшага выкарыстання сельскагаспадарчай тэхнікі, прымянення дасягненняў навукі і перадавога вопыту.

Раскрыццё ў мастацкім творы тых велічных змен, якія адбываюцца зараз у сельскай гаспадарцы, паказвае ролю савецкай тэхнікі — актыўных бараборцоў за камунізм — на часны абавязак савецкага пісьменніка.

Новы раман Алеся Стаховіча «Шырокі гарызонт» (*) прысвечаны іменна гэтай надзейнай тэме. Жывоце ўзбуджана калгаса, узброенага перадавой сельскагаспадарчай тэхнікай, гераічна праца савецкіх дзеячоў — вось што складае аснову гэтага твора.

Многіх герояў рамана мы ўжо сустракалі ў папярэднім творы А. Стаховіча — «Над мірным небам». Гэта Герой Соцыялістычнай Працы Красан Рукейкі і Ганна Ботычкі, старшнін калгаса Мартын Баранца і сакратар партыйнай арганізацыі Міркіяна Малазёма. Аднак яны жывуць і дзейнічаюць на новым этапе калгаснага будаўніцтва — этапе стварэння буйных механізаваных сацыялістычных гаспадарак у вёсцы. Аўтар уяў такаса многа новых герояў і паставіў іх у цэнтры падзеяў. Гэта дае нам права разглядаць раман, як закончаны твор.

Раман пачынаецца з таго, што на сталую пасаду ў макоўшчынскі калгас

★
Г. ШЧАРБАТАЎ
★

«Победа» прыязджае аgramон Антон Леванок, які толькі што скончыў сельскагаспадарчую акадэмію. Макоўшчына — яго радзіма, і малады аgramон з радасцю і задавальненнем заўважае, як далёка пайшла ўперад сельская гаспадарка ў пасляваенны перыяд. Падтрыманым партыйнай арганізацыяй, актывам калгаснікаў, ён энергічна і напоўна прыступае да ажыццяўлення сваёй мэты, аб якой марыў яшчэ ў акадэміі: «...наладзіць аgramонічную справу так, каб у бліжэйшы час перавысць дасягнуты рэкорды ўрачэйства, а галоўнае — распушчэць яго на ўсе тры тысячы гектараў».

Буйная гаспадарка паставіла новыя адказныя задачы перад яе кіраўнікамі, перад усімі калгаснікамі. Усёды пачала адтундацца патрэба ва ўсебакова адукаваных людзях, якія ў дасканаласці валодаюць агранаміяй, аэааэхнікай, машынай вытворчасцю. Аўтар паказвае гарачае імкненне людзей да ведаў. У калгасе вучацца ўсе: палаводы, жывёлаводы, механізатары. Вопытныя старшнін калгаса Мартын Баранца адчувае, што без патрэбных ведаў яму не справіцца з кіраўніцтвам такой складанай гаспадаркай, і едзе на вучобу ў інстытут. Аgramона Антона Леванка макоўшчыны выбіраюць старшнін калгаса «Победа».

Антон Леванок — далавідны і ініцыятыўны старшнін. Ён разумее, што без упарадкавання калгаснага землекарыстання, без шырокага прымянення сельскагаспадарчай тэхнікі, без добрага ўсвоўвання зямель яму не стварыць узорнай гаспадаркі. Ён распушчэць і ўводзіць травапольны сенаварот узбуйненага калгаса.

Выконваючы рашэнні партыі і ўрада, калгаснікі ачышчаюць зямлю ад каменняў, выкароўваюць хмызнякі, арганізуюць выбар грануляваных угнаенняў. Антон Леванок не супакойваецца на першых поспехах. З дапамогай машына-трактарнай станцыі ён асушае і асвойвае баючым масіў Доўганале, забілае калгаснікаў на завыванне высокіх ураджаў.

А. Стаховіч стварае некалькі даволі выразных вобразаў калгаснікаў — актывістаў макоўшчынскага калгаса. Гэта, перш за ўсё, вельмі прывабны вобраз комсамольца Мар'яны. Мы бачым гэтую дзяўчыну з яе прыгожымі марамі, і за каханнем. Аўтар стварыў вобраз сціплай, прадаўцай, духоўна багатай маладой калгасніцы.

Вобраз Мар'яны — творчая ўдача пісьменніка. Далейшае развіццё атрымалі жывыя, поўныя гумару вобразы Красана Рукейкі і яго жонкі Прузіны. Неспакойныя, вельмі заапаанчаны калгаснымі справамі, няспынна дбаючы аб далейшым росквіце грамадскай гаспадаркі — такія Красан і Прузіна. Яны дцягнуцца да ўсяго новага, разумеюць і вераць у вялікую сілу агранамічнай навукі і імкнучыся прымяняць яе на практыцы.

Многа добрых рыс знайшоў аўтар для абмалёўкі вобраза калгаснага электратэхніка Янока Валерыя.

Пісьменнік паказвае людзей калгаса. Яны жывуць кіпучым жывоце і інтарэсамі ўсёй краіны. Ніякая важная падзея ў нашай краіне і за яе межамі не праходзіць міма жыхароў беларускага калгаса. Яны слухаюць даклады на міжнародных тэмы і абурваюцца з поваду варварскіх дзеянняў амерыканцаў у Карэй, радуецца вялікім будоўлям камунізма, што ўзводзяцца савецкім народам, глядзяць новыя кінафільмы, чытаюць кнігі і газеты.

стацкай самадзейнасці. У канцы рамана аўтар паказвае, як шпаркімі тэмпамі ўзнімаецца гаспадарка калгаса, якія выдатныя вынікі прыносіць самааданая праца калгаснікаў.

І ўсё-ж раман пакідае пачуццё незадаволенасці. Чытаючы яго, і складаецца такое ўражанне, што нібыта ў нашым жывоце ўсё ідэальна, няма ніякіх супярэчнасцей, ніякай барацьбы. Пісьменнік не ўбачыў тых складаных з'яў і супярэчнасцей, якія нараджаюцца ў барацьбе новага са старым. Гэта прывяло аўтара да спрашчэнства, да акіроўкі рэчаіснасці.

У рамане няма канфлікта, а значыць і няма ніякага напружання.

На самай справе, хіба можна назваць жывоце канфліктнае канфлікт паміж добрым і лепшым? А раман будзеца іменна на такім надуманым «канфлікце». Азіным адоўжым чалавекам у творы з'яўляецца брыгадзір Кастрыца. Ён «бунтуе» супраць некаторых пачыненняў Леванка. Але гэты «бунт» вельмі нязначны. Кастрыца, напрыклад, не пасылае патрэбную колькасць падвод для вывазкі на налі вапнавага туфу, неахайна ставіцца да снегзатрымання. І ўсё. Аднак аўтар спрабуе змяшчыць нават і такую характэрнасць Кастрыцы. Ён сцвярджае, што «Кастрыца вызначае сваёй беражлівасцю да грамадскай маёмасці, імкнучыся акуратна выконваць дзяржаўныя планы і заўсёды базітавана ставіцца да тых, хто аддываў ад працы». Такім чынам, перад нас не адстае калгаснік, а свядомы савецкі чалавек. Таму барацьба Леванка супраць яго дробных недахопаў выглядае вельмі непраканальнай.

Але можа ў калгасе рэспублікі сапраўды ўжо няма ніякіх супярэчнасцей, мо

Кітайская драма на беларускай сцэне

(Спектакль «Пралятая чаша» ў тэатры імя Якуба Коласа)

Напружаны перыяд наступіў для тэатра імя Якуба Коласа. Дні парыхтоўкі да дэкладу беларускага мастацтва ў Маскве суправаджаюцца больш актыўнай работай усёго тэатральнага калектыва. І хоць у цэнтры ўвагі дэкадавыя спектаклі, усё-ж тэатр не спыняе работ над сваім асцятым рэпертуарам.

Пастаноўкай класічнай п'есы Ван Шыфу «Пралятая чаша» ў сцэнічнай кампазіцыі Андрэй Глобы тэатр імя Я. Коласа падрыхтаваў віцебскага гледача з цудоўным драматычным творам, напісаным некалькімі стагоддзямі назад.

«Пралятая чаша» — хвалючы твор аб лёсе двух закаханых маладых людзей, адной пераходзіць да п'есы якіх з'яўляецца іх сацыяльнае няроўнасць. Нягледзячы на некаторую знешнюю ўмоўнасць, уладзіваю кітайскім п'есам, гэта сапраўды паэтычны і глыбока рэалістычны твор. Ён увабодзіў у сабе лепшыя традыцыі кітайскай народнай музычнай драмы.

Вось сюжэт п'есы. Па дарозе ў сталіцу бедны студэнт Чжан-Гун спыніўся ў гасцініцы старажытнага будыйскага манастыра. Тут ён сустракае Ін-Ін — дачку ўдана імператрыцы міністра — і адразу закахваўся яе. Ін-Ін адказвае яму ўзаемна. Але на шляху да шчасця маладых уладзіваюць адна пераходзіць да другой. Скарбы манастыра пагражае разбойнік Крылаты Тыгр. Манахі дэля выратавання свайго жыцця і маёмасці, уварваюць Ін-Ін стаць жонкай Крылатата Тыгра. Ін-Ін прымае мучнае рашэнне выйсці за разбойніка, а потым пакончыць з сабой.

Гадуюцца пражыццёвыя манахі. Маці гадуюцца дэля выратавання дачкі міністра на трыбел свайго дачкі і рыхтуе ёй вячэльны ўбор.

Адзін з манахаў, студэнт Чжан-Гун дапамагае манахам абараніць манастыр. За гэта ўдана Цуй абядае аддаць яму ў жонкі Ін-Ін. Але небяспека мінавала, і Цуй не стрымала свайго слова перад бедным студэнтам. Нягледзячы на вялікі пераходзіць да другой п'есы, які да гледачу ўвядзенне аб кітайскай класічнай драматургіі і кітайскім тэатры. Спектакль вызначаецца ўдзяльным рэжысёрскім знаходкамі і дэталлямі.

сцэна з бамбукавай лесвіцай, сон Чжан-Гуна, ідзе ў добрым рытме. Нешматлікія вобразы п'есы жыюць на сцэне поўнакроўным жыццём. Выканаўца ролі студэнта Чжан-Гуна артыст В. Палцеўскі перадае шчырасць перажыванняў свайго героя, правільна раскрывае ўнутраны асвет вобраза. Аднак Палцеўскі алоўжылае скаржароўкай у вымаўленні вершаў, і гледачу бываюць няяснымі цэлыя кавалкі тэкста, вельмі важнага для раскрыцця вобраза і развіцця дзеі.

Артыстка Е. Мацісава стварыла прыгожы, паэтычны вобраз Ін-Ін. Яна добра выкарыстоўвае багаты слоўны матэрыял ролі. Па-майстэрску праводзіць артыстка сцэну самахваранання, добра выконвае рад п'есы, якія ёсць у п'есе. На жаль, у асобных месцах парусаецца праўдзінасць перажыванняў Ін-Ін. Напрыклад, у сцэнах, што адбываюцца ў садзе, артыстка нібы выключваецца з паэзіі.

З поспехам іграе Е. Разавава ролю Хун-Ін — служанкі Ін-Ін. Хун-Ін жыводзіцца, вострая на язык дзяўчына. Яна невялікімі жорсткасцю ўдана міністра, прагнасць і лютасць манахаў. Асабліва ўдана артыстка камедыйныя сцэны. Аднак Разавава пераігравае ў сцэне апаўданаў аб сустрачы са студэнтам. Смех яе тут гукаць вельмі ненатуральна.

Выразны вобраз Цуй — лютой і ўладарнай удана міністра — стварыла Л. Цімафеева.

Артысты І. Матусевіч (Фа-Бэнь), Н. Рагавенка (Фа-Цун), Б. Левін (Фу-Мін) даюць яркае ўвядзенне аб пражыццёвы і амаральна-кітайскі будыйскі манахаў. Паспеху спектакля садзейнічае афармленне, зробленае мастаком Д. Січовым, які шырока выкарыстаў кітайскую архітэктуру і элементы народнага тэатра. Мякія і разам з тым яркія тоны дэкарацыі, святлыя эфекты ствараюць уяўленне аб кітайскім жыццёвым.

Многа дапамагае ў раскрыцці ідэяў і мастацкай задумцы спектакля выразная музыка аўраата Сталінскай прэміі, заслужаннага дзеяча мастацтва Туркменскай ССР кампазітара К. Барчмарова (дырыжор Л. Маргелін). Спектакль «Пралятая чаша» паказвае багаты дух кітайскага народа, якому было судзіва гісторыя зрабіць вялікую рэвалюцыю і стаць на шлях новага жыцця. Засяда тэатра і ў тым, што ён першы пазнаёміў нас гледача з адной з лепшых класічных кітайскіх п'ес.

Н. ДАРАФЕЕНКА.

г. Віцебск.

Творчая сустрэча

Мінскі абласны аддзел мастацтва наладзіў у Дзяржаўнай карціннай галерэі творчую сустрэчу самадзейных мастакоў Аўтапрамбуда з прафесійнымі мастакамі горада. Былі прадгледжаны карціны, пейзажы, работы графікаў, скульптураў, рэльефа на металу і вышываў.

Сярод жывапісных работ студыі Аўтапрамбуда асабліва ўвагі заслугоўвае кампазіцыя К. Харвіча «Будуцьціна цэха». Ачуваецца, што мастак добра ведае жыццё людзей, ачувае дэталі. Але, як адзначаў Е. Ніхановіч, фігуры ў цэнтры кампазіцыі статычныя, непрыемны колер іхнай вопраткі, наўданы вонкавы каларыт цэха. Карціна перагружана лініямі дэталей. У пейзажах «Лес» і «Кони на пашы» трава і лес намаляваны аднолькавай фарбай.

Фрагменты аўтазавада Ф. Раўзін прадуць ў жыццёвы і скульптурны. Ён паказаў на выстаўцы новы бост Жака Дзюло. І Давідовіч параў Раўзін працаваць у адным жанры, каб мець магчымасць больш удакладніць сваё майстэрства, лепш вывучыць жыццё, больш уважліва назіраць натуру.

ФЕЛЬЕТОН

Трылогія маёй цёшчы

Кажды, што буда ніколі не ходзіць адна, яна заўсёды выдзе за сабой другую. Наколькі гэта праўдзіва ў адносінах да другіх — не ведаю, што-ж датычыць маёй сям'і, то магу запэўніць, што гэта так. Нават больш таго, за другой будой прышла трэцяя, чацвёртая і, здаецца, іх патаку канца не будзе.

Усё пачалося з драмы, на якую я спачатку не звярнуў увагі. Карацей кажучы, працулася ў маёй цёшчы яшчэ дзявочая мара, вынесена з пансіёна: быць знамяніткаю, упрыгожанай брыльянтамі!

Ходзіць Амілія Арцхоўна разубудзеная, ацёткі страціла, праз сон раманен снывае. Я з жонкай спаталіся: ці не захварала яна? Неўзабаве ўсё высветлілася. Прыносіць Амілія Арцхоўна кілаграм са два чыста паперы, вялікую бутэльку чарніла і катэгарычна заяўляе:

— Буду пісаць раманы!
— Раман? Пра што?
— Пра свае перажыванні, пра пансіён.

Я жонцы шапчу:
— Трыба выкаціць хуткую дапамогу. Жонка ў адка:
— Не турбуйся, у мамы гэта даўшняя хвароба — ніяк не можа выкінуць з галавы пансіёна.

Ну, думаю, калі доктар не дапаможа, то я сам прапарую быць лекарам. Перакруціўшы, пайшоў у наступленне. Кажу:
— У вас, Амілія Арцхоўна, грэматы

зусім мала. Не ведаеце, нават, дзе коску, а дзе кропку паставіць. Навошта вам раманы? Гуляеце памаленьку з унукамі...

— Коска ставіцца перад «што» і «як», — адказвае, — а кропка — дае паставіць, там і будзе стаць.

— Вы, — кажу, — ні кніг, ні газет не чытаеце, ад жыцця, можна сказаць, адстаеце.

— У газет пра пансіёны не пішучь, навошта-ж мне іх чытаць?

— Вы не ведаеце, што такое сюжэт, фабула, не ведаеце пра мастацкія сродкі.

— Сюжэт і фабула — гэта ла-французску так называюцца асабліва пакрыю сукенкі з гатакімі аборамі, упрыгожанымі карукамі. Сама іх некалі насіла.

Я паціснуў плячымі...

— Калі ласка, — у дадатак сказала цёшча, — не пераходзіць мяне. Ты — не пісьменнік, а бухгалтар, у літаратуры не разумееш.

— Наступілі цяжкія дні. Дзесяць забаронена ў хаце гуляць, нельга паслухаць радыё, гасцам немагчыма паказацца на парог маёй кватэры, бо ўсё гэта пераходзіць Амілія Арцхоўна пісаць раманы. А работа ў яе спарылася — за тыдзень з поўкілаграма паперы спісала! Прачытаў я некалькі старонак рукапісу і за галаву схваціўся: такая так неразборліва, што падобнага я нідзе ніколі не сустракаў. Я і параў цёшчы:

— Буду пісаць раманы!
— Раман? Пра што?
— Пра свае перажыванні, пра пансіён.

Я жонцы шапчу:
— Трыба выкаціць хуткую дапамогу. Жонка ў адка:
— Не турбуйся, у мамы гэта даўшняя хвароба — ніяк не можа выкінуць з галавы пансіёна.

У Саюзе савецкіх пісьменнікаў БССР

Прэзідыум Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР абмеркаваў на сваім паседжанні вынікі нарады па дзіцячай літаратуры, што была наладжана праведзена ЦК ЛКСМБ, Міністэрствам асветы БССР і праўленнем ССР БССР.

Прэзідыум, улічыўшы ўзнятыя ўдзельнікамі нарады пытанні, наменіў рад мер для палепшання становішча дзіцячай літаратуры. Усе члены Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР заклікаюць прыняць удзел у конкурсе на лепшы мастацкі твор для дзяцей. Задача кожнага празаіка, паэта, драматурга — напісаць новы твор для дзяцей. Крытыкам запрапанавана сістэматычна выступаць з артыкуламі аб новых творах для дзяцей, сачыць за ўсім працэсам развіцця літаратуры для дзяцей, вучыць маладых пісьменнікаў справе авалодання прафесійным майстэрствам. Галоўным рэдактарам часопісу «Полымя» і «Беларусь» прапанавана сістэматычна змяшчаць новыя творы для дзяцей, друкаваць артыкулы і рэцэнзіі. Камісіі па рабоце з маладымі пісьменнікамі і секцыі дзіцячай літаратуры ўказана актывізаваць сваю работу сярод маладых і пачынаючых аўтараў, сістэматычна абмяркоўваць іх творы, даваць кваліфікацыйныя кансультацыі. У рабоце часопіса «Бярозка» павінны прымаць удзел лепшыя літаратурныя сілы.

Адначасова прэзідыум ССР БССР звярнуўся з просьбай да Міністэрства асветы БССР, Упраўлення паліграфіі, Дзяржаўна-выдавецтва БССР і вучэбна-педагагічнага выдавецтва БССР вырашыць іншыя пытанні, што былі ўзняты на нарадзе па дзіцячай літаратуры.

На апошнім сваім паседжанні прэзідыум ССР БССР абмеркаваў артыкул Н. Пашкевіча «Аб сур'ёзным адставанні беларускай драматургіі», змешчаны ў газеце «Звязда» ад 17 ліпеня г. г. Прэзідыум адзначаў, што ў артыкуле дадзена правільная крытыка недахопаў нашай драматургіі, не адставання ад другіх жанраў і звярнуў увагу пісьменнікаў на творчую актывізацыю ў драматургічным жанры, у прыватнасці ў галіне сатырычнай і лірычнай камедыі. Прэзідыум заклікаў драматургаў напісаць новыя п'есы аб рабочым класе рэспублікі, аб вялікіх будоўлях камунізма, аб тэраічных справах савецкіх людзей.

Секцыі драматургаў прапанавана на школах членаў секцыі ў прысутнасці тэатральных работнікаў абмяркоўваць усе новыя п'есы, удзельнічаць у абмеркаванні новых спектакляў тэатраў БССР.

Рэдакцыям часопісаў «Полымя» і «Беларусь» і газеце «Літаратура і мастацтва» прапанавана сістэматычна друкаваць артыкулы аб драматургічным майстэрстве і шляхах пераадолення адставання беларускай драматургіі. Вырашана таксама пытанне аб становішчы драматургіі абмеркаваць на адным з чарговых пленумаў праўлення ССР БССР.

Па рашэнню прэзідыума ССР БССР у ліпені група пісьменнікаў рэспублікі выехала на вялікі будоўлі камунізма. Так, Рыгор Няхай і Антон Бялевіч знаходзіцца зараз на будоўлі пры Казоўскай гідрэлектрастанцыі, а Аляксей Зарышкі і Міхась Калачышкі выехалі на будоўлі Сталінградскай гідрэлектрастанцыі.

Творчыя калектывы Бездзяржэстрады рыхтуюць новы рэпертуар. Брыгада артыстаў пад кіраўніцтвам заслужанага артыста БССР Скальскага дала два канцэрты з твораў беларускіх кампазітараў і паяўляў у парках імя Горкага і імя Чэлюскінцаў.

Былі выкананыя новыя п'есы У. Алоўнікава, Р. Пуксты, Г. Вагнера, сучасная беларуская народная песня, вершы М. Лужаніна і іншыя творы. У канцэртах прынялі ўдзел спевачкі А. Пятроўскі, К. Ясінская, Н. Наследнік, майстры слоўнага і эстраднага жанраў. Драматычны калектыв, які знаходзіцца на гастролях у Польшчы, у вобласці, працуе над п'есай беларускага пісьменніка О. Васілева «Зямля рай» — з жонкай Балгары ў дні ваіны.

Ансамбль музычнай камедыі рыхтуе новую музыкальную Лепіна «Ля блікніната Дуная». Гэты спектакль будзе паказаны пасля звароту калектыва з гастроляў па гарадах РСФСР.

Адкажніцы кансультанта Гумалява! Чаму не сказаў праўду пра пансіённы раманы? Дёшча перасялазла на чартак, сказаўшы, што там прахладней і мухі не кусаюць.

Неўзабаве яна скончыла першую частку рамана. Схвудзіла. Прачытаў я некалькі старонак — перад вачыма круці паллалі. А дёшча зноў нанеслася ў часопіс і зноў прыбегла дамоу радасна.

наста выдавецтва БССР і вучэбна-педагагічнага выдавецтва БССР вырашыць іншыя пытанні, што былі ўзняты на нарадзе па дзіцячай літаратуры.

на апошнім сваім паседжанні прэзідыум ССР БССР абмеркаваў артыкул Н. Пашкевіча «Аб сур'ёзным адставанні беларускай драматургіі», змешчаны ў газеце «Звязда» ад 17 ліпеня г. г. Прэзідыум адзначаў, што ў артыкуле дадзена правільная крытыка недахопаў нашай драматургіі, не адставання ад другіх жанраў і звярнуў увагу пісьменнікаў на творчую актывізацыю ў драматургічным жанры, у прыватнасці ў галіне сатырычнай і лірычнай камедыі. Прэзідыум заклікаў драматургаў напісаць новыя п'есы аб рабочым класе рэспублікі, аб вялікіх будоўлях камунізма, аб тэраічных справах савецкіх людзей.

Секцыі драматургаў прапанавана на школах членаў секцыі ў прысутнасці тэатральных работнікаў абмяркоўваць усе новыя п'есы, удзельнічаць у абмеркаванні новых спектакляў тэатраў БССР.

Рэдакцыям часопісаў «Полымя» і «Беларусь» і газеце «Літаратура і мастацтва» прапанавана сістэматычна друкаваць артыкулы аб драматургічным майстэрстве і шляхах пераадолення адставання беларускай драматургіі. Вырашана таксама пытанне аб становішчы драматургіі абмеркаваць на адным з чарговых пленумаў праўлення ССР БССР.

Па рашэнню прэзідыума ССР БССР у ліпені група пісьменнікаў рэспублікі выехала на вялікі будоўлі камунізма. Так, Рыгор Няхай і Антон Бялевіч знаходзіцца зараз на будоўлі пры Казоўскай гідрэлектрастанцыі, а Аляксей Зарышкі і Міхась Калачышкі выехалі на будоўлі Сталінградскай гідрэлектрастанцыі.

У калектывах эстрады

Творчыя калектывы Бездзяржэстрады рыхтуюць новы рэпертуар. Брыгада артыстаў пад кіраўніцтвам заслужанага артыста БССР Скальскага дала два канцэрты з твораў беларускіх кампазітараў і паяўляў у парках імя Горкага і імя Чэлюскінцаў.

Былі выкананыя новыя п'есы У. Алоўнікава, Р. Пуксты, Г. Вагнера, сучасная беларуская народная песня, вершы М. Лужаніна і іншыя творы. У канцэртах прынялі ўдзел спевачкі А. Пятроўскі, К. Ясінская, Н. Наследнік, майстры слоўнага і эстраднага жанраў. Драматычны калектыв, які знаходзіцца на гастролях у Польшчы, у вобласці, працуе над п'есай беларускага пісьменніка О. Васілева «Зямля рай» — з жонкай Балгары ў дні ваіны.

Ансамбль музычнай камедыі рыхтуе новую музыкальную Лепіна «Ля блікніната Дуная». Гэты спектакль будзе паказаны пасля звароту калектыва з гастроляў па гарадах РСФСР.

Адкажніцы кансультанта Гумалява! Чаму не сказаў праўду пра пансіённы раманы? Дёшча перасялазла на чартак, сказаўшы, што там прахладней і мухі не кусаюць.

Неўзабаве яна скончыла першую частку рамана. Схвудзіла. Прачытаў я некалькі старонак — перад вачыма круці паллалі. А дёшча зноў нанеслася ў часопіс і зноў прыбегла дамоу радасна.

— Скалазі, што мой раманы, — паведаміла яна, — палчыкі абіжаш! Гумаляў параў напісаць другую частку, тады і надрукуюць.

Я зноў нічога не разумеў. Адночы сяджу дома, адчыніў акно, люблюся надвор'ем, — сонца свеціць, вераб'і цыбаюць... Раптам са столі на мяне — шалы лісьня! Я — на чартак, у чым справа? Аказваецца, дёшча непазрок вылаза цэлыя точы вады.

— А навошта ты гэта? — цікажылася. — Чарніла разводзіла?

— Ды не, — адказвае дёшча, — гэта-ж я ногі ставіла ў снюдзеньку, каб кроў ад ног прылівала ў галаву — для нахтэння. Так, чула я, адні пісьменнік рабіў.

Ці дава, што ў чалавека крыні непазрок? Зьялася ўся на трэску, ажно грабень абялаў!

Вялікі рускі актор

(Да 80-годдзя з дня смерці П. М. Садзюскага)

Імя вялікага актора Прова Міхайлавіча Садзюскага ўвайшло ў гісторыю рускага тэатра побач з імянамі такіх актораў, як Шчэпкін, Мачалаў, Ермолава.

Нарадзіўся П. Садзюскі ў 1818 годзе ў сям'і рускага мешчаніна Ермілава. Раня авіраваўшы, ён 9-гадовым хлопчыкам трапіў на выхаванне да свайго дзядзькі — правінцыяльнага актора Грыгорыя Садзюскага. Пасля ён выхоўваўся ў другога свайго дзядзькі — Дамітрыя Садзюскага, які таксама быў акторам. Гэта дамоу магчыма будучаю актору ўжо з дзіцячых год блізка пазнаёміцца з тэатрам. Юны Проў захапляецца тэатральным мастацтвам і прысвечвае яму ўсё свай жыццё. Чатырнаццацігадовым юнаком Проў Садзюскі (гэтае сямейнае прозвішча ён узяў ад свайго дзядзькі) пачынае сваю творчую дзейнасць у Туле. Маладому актору давялося ў першы-ж сезон сыграць да пятнаццаці ролі. Пасля П. Садзюскі гастраліруе ў Калуге, Рязані, Ельцы, Лебядзіні, Варонежы, Тамбове і Казані. У Казані яму давялося іграць у адным спектаклі з М. Шчэпкіным. Вялікі актор адразу звярнуў увагу на талент Садзюскага.

Неўзабаве па рэкамендацыі М. Шчэпкіна П. Садзюскі быў прыняты ў вучэльніца пры Малам тэатры, дзе выкладаў сам Шчэпкін, а пасля і ў тэатр Хоць П. Садзюскі ўжо з першых сваіх выступленняў на сцэне Малага тэатра звярнуў на себе увагу маскоўскай публікі, усё-ж ён быў незадаволены ні гэтым поспехам, ні ваюю работай. Яму даводзілася выступаць у выпадковых ролях, а часам і ў творах нізкага ідэяльна-мастацкага ўзроўня.

Садзюскі гастраліруе па гэтым: «Правава хвацца, а работы няма. Добрыя «ролі» і іграю: «Добры дзень! Бывае!» і выходзіць у сярэднія дзверы! — з гэтым далёка не пойдзе!»

Найбольш прыкметныя работамі Садзюскага ў Малам тэатры з'яўляюцца «Лей Гурыч Сімоўнік», Падкалесін («Жаніцца»), Замушкін («Ігракі»), Блаван («Кароль Ліры»), Журдэн («Мешчанін у шапке»), і іншыя. Выканаўшы ролю Юлія («Рэвізор»), Садзюскі канчаткова паказаў сабе як будучага канчатковага актара. Ягоныя мастацкія майстэрства Але сапраўднага раскрывае свайго таленту і трыумфу Садзюскага пасля ён выхоўваўся ў другога свайго дзядзькі — Дамітрыя Садзюскага, які таксама быў акторам. Гэта дамоу магчыма будучаю актору ўжо з дзіцячых год блізка пазнаёміцца з тэатрам.

Юны Проў захапляецца тэатральным мастацтвам і прысвечвае яму ўсё свай жыццё. Чатырнаццацігадовым юнаком Проў Садзюскі (гэтае сямейнае прозвішча ён узяў ад свайго дзядзькі) пачынае сваю творчую дзейнасць у Туле. Маладому актору давялося ў першы-ж сезон сыграць да пятнаццаці ролі. Пасля П. Садзюскі гастраліруе ў Калуге, Рязані, Ельцы, Лебядзіні, Варонежы, Тамбове і Казані. У Казані яму давялося іграць у адным спектаклі з М. Шчэпкіным. Вялікі актор адразу звярнуў увагу на талент Садзюскага.

Неўзабаве па рэкамендацыі М. Шчэпкіна П. Садзюскі быў прыняты ў вучэльніца пры Малам тэатры, дзе выкладаў сам Шчэпкін, а пасля і ў тэатр Хоць П. Садзюскі ўжо з першых сваіх выступленняў на сцэне Малага тэатра звярнуў на себе увагу маскоўскай публікі, усё-ж ён быў незадаволены ні гэтым поспехам, ні ваюю работай. Яму даводзілася выступаць у выпадковых ролях, а часам і ў творах нізкага ідэяльна-мастацкага ўзроўня.

Садзюскі гастраліруе па гэтым: «Правава хвацца, а работы няма. Добрыя «ролі» і іграю: «Добры дзень! Бывае!» і выходзіць у сярэднія дзверы! — з гэтым далёка не пойдзе!»

Наглядзім на географічную карту. Адзіна-рака ў Італіі, якая працягае даволі далёка не толькі ад германскай, але і ад аўстрыйскай граніцы. Бельт — праляў паміж Дакімі астравамі. Маас — рака ў Францыі, Галаанды і Бельгіі. Беларусы і літоўцы, якія мірна жыюць на берагах нашата Німана, вядома, і не падарыліся, што вядуць песня ўключнае іх у склад Германіі, граніцы якой знаходзіцца на многа сөөчы кіламетраў ад нашай савецкай ракі. Карацей кажучы, гімн Заходняй Германіі з'яўляецца адкрытай праграмай аграіі па ўсім географічным напрамку. Як паведамае даведніцкая камуністычная газета «Фрайер фюльк», гэты гімн з мая сабятніта года спяваецца па ўсім нямецкіх школах.

Гэта з'яўляецца сведчаннем таго, у якім кірунку развіваюць бонскія прыслужнікі свай мастацтва, якое ў Заходняй Германіі служыць справе мілітарызацыі насельніцтва. У адноўленне ад Германскай дэмакратычнай рэспублікі тут амаль не выпускаюцца мастацкія кінафільмы, але затое адмаецца многа парадў амерыканскіх войск і нямецкіх вайсковых і мілітарызаваных атрадаў.

У тэатрах Заходняй Германіі побач з амерыканскімі камедыямі і фарсамі пачалі з'яўляцца п'есы, у якіх прапагандаецца ідэя адраджэння нямецкага мілітарызма. Так, у радзе тэатраў пачала ставіцца даўно забытая на яе радзіме французская п'еса «Няхай жыве імпэратарскі легіён». Гэтая п'еса ўсхваляе прывольнае жыццё ваенных наймітаў — душэцкаў нацыянальных свабод, — воль чаму яна прышла да густу ў заходнегерманскай дзяржаве. Такія-ж ідэі прапагандаюцца і ў драме «Жыццё ў бар».

У радавога інтэлігента Заходняй Германіі ачуваецца вялікая цікакасць да культуры і мастацтва Германскай дэмакратычнай рэспублікі. Між тым, бонскі ўрад робіць усё, каб перапакоціць культурнай сувязі з Германскай дэмакратычнай рэспублікай. Дагэтая настаяўкаў Заходняй Германіі, якая накіроўвалася на кангрэс германскіх настаўнікаў у Лейпцыгу, была атрымана. Не былі прапушчаны і пісьменнікі, запрошаныя на канферэнцыю нямецкіх пісьменнікаў у Берліне.

Радвы інтэлігент Заходняй Германіі ўсё больш пераконваецца, што імяна Германскай дэмакратычнай рэспубліка з'яўляецца сапраўдным носьбітам нямецкай культуры. Да такога-ж перааўнавання прыходзіць нават і кансерватыўныя кругі заходнегерманскай інтэлігенцыі.

Паказчыкам гэтага з'яўляецца змяшчэнне ў пачатку чэрвеня ў многіх заходнегерманскіх газетах адкрытае пісьмо Вальтэра фон Мола прэзідэнту заходнегерманскай дзяржавы Гэаўргу Хейсу. У гэтым пісьме Вальтэр фон Мола, вядомы раманыст, чалавек кансерватыўных перааўнаванняў, вымушаны прызнаць, што культурнае жыццё ў Заходняй Германіі ажыццяўляе не нармальна работа пісьменніка і мастака становіцца невялікай у краіне, дзе вядуць крыкі, дзе жыць з чужым голасам, задушаюць родныя п'есы.

Выход з гэтага становішча Вальтэр фон Мола знаходзіць толькі ў культурна-аднаўленні Германіі і